

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Petra Průchy a soudců JUDr. Jaroslava Vlašína a JUDr. Milana Kamlacha v právní věci žalobce: **Ing. B. F.**, Ivaň 18, Klenovice na Hané, proti žalovanému: **Krajský úřad Olomouckého kraje**, Jeremenkova 1191/40a, Olomouc, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 28. 4. 2006, č. j. KÚOK/38865/2006/OSV-DS/7178/SD-67, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 22. 9. 2009, č. j. 38 Cad 6/2008 – 111,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce (dále jen „stěžovatel“) podal kasační stížnost proti usnesení Krajského soudu v Ostravě (dále jen „krajský soud“) ze dne 22. 9. 2009, č. j. 38 Cad 6/2008 – 111 (dále jen „napadené usnesení“), kterým mu nebyl ustanoven zástupce z řad advokátů pro řízení o kasační stížnosti proti rozsudku krajského soudu ze dne 15. 4. 2009, č. j. 38 Cad 6/2008 - 95. Tímto rozsudkem bylo vyhověno stěžovatelově žalobě a zrušeno rozhodnutí žalovaného ze dne 28. 4. 2006, č. j. KÚOK/38865/2006/OSV-DS/7178/SD-67.

O ustanovení zástupce z řad advokátů stěžovatel požádal v rámci kasační stížnosti proti rozsudku krajského soudu ze dne 15. 4. 2009, č. j. 38 Cad 6/2008-96, kterým krajský soud k žalobě stěžovatele zrušil rozhodnutí žalovaného ze dne 28. 4. 2006, č. j. KÚOK/38865/2006/ OSV-DS/7178/SD-67, a vrátil mu věc k dalšímu řízení. Tuto kasační stížnost nazval blanketní a uvedl v ní, že „rozsudkem krajského soudu ze dne 15. 4. 2009, č. j. 38 Cad 6/2008 - 95, mu nebylo přiznáno právo na náhradu nákladů řízení, neboť mu údajně

žádné náklady nevznikly, což však podle jeho názoru není pravda, neboť mu vznikly náklady na cestu na jednání. Vzhledem k tomu, že v propadné zákonné odvolací lhůtě není schopen kvalifikovaně posoudit, zda kromě této vady, která sama o sobě nezakládá důvod k podání kasační stížnosti, není toto řízení či rozhodnutí stíženo jinou vadou, když se ztotožňuje s věcným odůvodněním zrušení jím napadeným správním rozhodnutím žalovaného, podává pouze z opatrnosti včasnou kasační stížnost a žádá o ustanovení advokáta, aby mu doporučil další postup, když on nevylučuje žádnou případnou možnost.“

Krajský soud napadeným usnesením stěžovateli pro řízení o kasační stížnosti zástupce z řad advokátů neustanovil s odůvodněním, že podle jeho názoru kasační stížnost směřovala jen proti výroku o nákladech řízení, a je tedy nepřipustná ve smyslu § 104 odst. 2 s. ř. s. Protože tato nepřipustná kasační stížnost zjevně nemůže být úspěšná, neustanovil stěžovateli pro toto řízení zástupce.

Stěžovatel toto usnesení napadl kasační stížností, v níž namítl, že kasační stížnost, pro řízení o níž požaduje ustanovit advokáta, podal „jako blanketní, kterou měl opravit soudem ustanovený advokát, a jejímu projednání by nemělo bránit, že v ní uvedl pouze námitku proti výroku o nákladech řízení“. Z tohoto důvodu navrhl, aby Nejvyšší správní soud zrušil napadené usnesení krajského soudu a vrátil mu věc k dalšímu řízení.

Nejvyšší správní soud nejprve zkoumal formální náležitosti kasační stížnosti, přičemž zjistil, že je podána osobou oprávněnou a je proti označenému usnesení přípustná za podmínek ustanovení § 102 a § 104 s. ř. s. Nejvyšší správní soud již opakovaně judikoval, že v řízení o kasační stížnosti směřující proti usnesení o neustanovení zástupce stěžovateli, není třeba již z povahy věci vyžadovat, aby byl stěžovatel zastoupen (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 5. 2004, sp. zn. 4 As 21/2004, přístupný na www.nssoud.cz).

Nejvyšší správní soud připomíná, že rozhodnutí o ustanovení zástupce je vázáno na splnění dvou podmínek uvedených v § 35 odst. 8 s. ř. s., které musí být splněny současně. První podmínka je splnění předpokladů pro osvobození od soudních poplatků, která je dána tehdy, doloží-li navrhovatel, že nemá dostatečné prostředky na náklady spojené s advokátním zastoupením na základě plné moci. Druhou podmínkou pro ustanovení zástupce soudem je pak potřeba ochrany práv účastníka řízení.

Aby byl stěžovatel osvobozen od soudních poplatků, a splnil tak první podmínku pro ustanovení zástupce, je nutné naplnit podmínky předvídané v § 36 odst. 3 s. ř. s. Podle tohoto ustanovení lze účastníka řízení osvobodit od soudních poplatků, doloží-li nedostatek prostředků. Současně však věta druhá citovaného ustanovení stanoví, že žádost je třeba zamítnout, dospěje-li soud k závěru, že návrh zjevně nemůže být úspěšný. Proto je třeba, aby se soud posuzující existenci podmínek pro ustanovení zástupce nejprve zabýval otázkou zjevné neúspěšnosti tohoto návrhu a teprve poté přihlížel k dalším okolnostem.

Vlastnost „zjevně neúspěšného návrhu“, kterou zákonodárce vyjádřil pojmem „zjevně“, je třeba vykládat jako vlastnost návrhu seznatelnou „na první pohled“, jehož neúspěšnost je bez jakýchkoliv pochybností a dokazování zcela jednoznačná, nesporná a okamžitě zjistitelná. Takovým „zjevně neúspěšným návrhem“ je rovněž návrh, který je

výslovně vyloučen z meritorního přezkoumání (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 12. 2007, č. j. 7 Afs 102/2007 - 72, přístupný na www.nssoud.cz). Přitom podle § 104 odst. 2 s. ř. s. je nepřípustná kasační stížnost směřující jen proti výroku o nákladech řízení nebo proti důvodům rozhodnutí soudu.

Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 9. 2004, č. j. 4 Ans 1/2004 - 53, či rozsudku téhož soudu ze dne 17. 5. 2007, č. j. 6 Ads 62/2007 - 41, je rozhodnutím o nákladech řízení nejen rozhodnutí o povinnosti nahradit druhému účastníkovi náklady řízení, ale též rozhodnutí, jímž krajský soud vyslovil, že žádný z účastníků nemá na náhradu nákladů řízení právo, a proto je kasační stížnost směřující jenom proti takovému výroku nepřípustná podle § 104 odst. 2 s. ř. s.

V dané věci je tedy klíčovou právní otázkou, zda stěžovatelova kasační stížnost proti rozsudku krajského soudu ze dne 15. 4. 2009, č. j. 38 Cad 6/2008 - 95, směřovala pouze proti výroku o nákladech řízení nebo zda se stěžovatel kasační stížností domáhal zrušení tohoto rozsudku krajského soudu, kterým bylo k jeho žalobě zrušeno rozhodnutí žalovaného, tj. zda usiloval o to, aby rozhodnutí žalovaného bylo ponecháno v platnosti. Při posuzování této otázky Nejvyšší správní soud vycházel z obsahu kasační stížnosti stěžovatele, a to i v kontextu s průběhem soudního řízení, nejen z jejího formálního označení. Předně je nutné zdůraznit, že stěžovatel podal kasační stížnost proti rozsudku krajského soudu, kterým bylo k jeho žalobě zrušeno rozhodnutí žalovaného poté, co věc byla krajskému soudu vrácena Nejvyšším správním soudem se závazným právním názorem, že žalovaný postupoval v rozporu se zákonem. Dále Nejvyšší správní soud připomíná, že stěžovatel nejen že brojí pouze proti výroku o nákladech řízení, ale zejména též výslovně uvádí, že se ztotožňuje nejen s tím, že krajský soud zrušil rozhodnutí žalovaného, ale i s věcným odůvodněním uvedeným v rozsudku. Tyto okolnosti spolu s vyjádřením, že podává kasační stížnost pouze z opatrnosti, jednoznačně svědčí podle Nejvyššího správního soudu o tom, že jediný výrok proti kterému stěžovatel brojí je výrok, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, a tedy výrok o nákladech řízení. Každý jiný závěr by byl v rozporu s obsahem kasační stížnosti a s tím, čeho se stěžovatel domáhá.

Protože kasační stížnost směřuje jen proti výroku o nákladech řízení, je podle § 104 odst. 2 s. ř. s. nepřípustná a soud je povinen ji podle § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s. odmítnout. Kasační stížnost je tak výslovně vyloučena z meritorního přezkoumání, a zjevně nemůže být úspěšná. Tato skutečnost podle § 36 odst. 3 věty druhé s. ř. s. vylučuje, aby stěžovatel byl osvobozen od soudních poplatků, což je jednou z podmínek pro ustanovení zástupce stanovených v § 35 odst. 8 s. ř. s.

Nejvyšší správní soud sice již dříve judikoval, že *Okolnost, že stěžovatelka namítá vady napadeného usnesení patrně bezdůvodně, nemůže být důvodem pro odepření přístupu k tomu soudu, který jediný je oprávněn autoritativně takový úsudek učinit, tj. k Nejvyššímu správnímu soudu. Je-li jednou z podmínek kasačního přezkumu povinné zastoupení advokátem, je odepření tohoto zastoupení pro zjevnou neúspěšnost kasační stížnosti v případech, kdy poměry stěžovatele odůvodňují osvobození od soudních poplatků, v rozporu s čl. 36 odst. 1 a čl. 37 odst. 2 Listiny základních práv a svobod.*, viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 3. 2006, č. j. 4 Ads 19/2005 - 105, popř. dále do značné míry obdobně rozsudek Nejvyššího

správního soudu ze dne 28. 06. 2006, č. j. 3 As 26/2006 - 69 (www.nssoud.cz). Nicméně z obsahu formulace tohoto právního názoru toliko vyplývá, že krajský soud si v dané souvislosti nemůže učinit úsudek o hmotněprávní otázce posuzované věci, ale tato formulace již nic nevypovídá k úsudku o procesních přípustnosti její projednatelnosti. V daném případě nepřípustnosti kasační stížnosti předepisované přímo zákonem si krajský soud úsudek o její zjevné neúspěšnosti učinit může.

Z výše uvedených důvodů Nejvyšší správní soud shledal, že krajský soud, který stěžovateli neustanovil zástupce z řad advokátů pro řízení o kasační stížnosti směřující jen proti výroku o nákladech řízení rozsudku krajského soudu ze 15. 4. 2009, č. j. 38 Cad 6/2008 - 95, kterým bylo ke stěžovatelově žalobě zrušeno rozhodnutí žalovaného, z důvodu její zjevné neúspěšnosti, rozhodl v souladu se zákonem. Nejvyšší správní soud proto kasační stížnost podle § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s. zamítl jako nedůvodnou.

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 a 2 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, proto mu právo na náhradu nákladů řízení nenáleží. Žalovanému správnímu orgánu, který by jinak měl právo na náhradu nákladů řízení, nelze náhradu nákladů řízení v souladu s ustanovením § 60 odst. 2 s. ř. s. přiznat.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 21. dubna 2010

JUDr. Petr Průcha
předseda senátu